

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Aleksandra Janas (spr.)
Sędziowie:	SA Zofia Kołaczyk SA Wiesława Namirska
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2016r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko (...) w R.

o stwierdzenie nieważności uchwały ewentualnie o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 16 czerwca 2015r., sygn. akt I C 169/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 5 o tyle, że uchyła uchwałę nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków (...) w R. w paragrafie 1 w punktach: 3, 4, 5, 11 i 16;
2. oddala apelację w pozostałym zakresie;
3. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.
4. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach) kwotę 100 (sto) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Wiesława Namirska	SSA Aleksandra Janas	SSA Zofia Kołaczyk
-----------------------	----------------------	--------------------

UZASADNIENIE

Powód K. M. wystąpił do Sądu Okręgowego w Gliwicach z pozwem, w którym domagał się stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej (...), podjętej w dniach 20, 21, 22, 26, 27, 28 i 29 maja 2014r. w przedmiocie zmiany Statutu Spółdzielni, ewentualnie ustalenia nieistnienia tej uchwały albo jej uchylenia jako niezgodnej z art.2 Konstytucji, art.58 § 1 k.c. i art.111 § 1 k.c., art.5 § 1 pkt 6 i art.36 § 2 pr. spółdz., art.8⁽³⁾ ust.10-12 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz § 35 ust.2 Statutu pozwanej Spółdzielni. Żądanie pozwu dotyczyło § 1 punktów 1-12 i 14-21 oraz § 4 uchwały. W ocenie powoda zmiany Statutu wprowadzone tą uchwałą prowadzą do złamania zasad prawidłowej legislacji, ograniczenia prawa uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami lub godzą w interesy spółdzielni oraz mają na celu pokrzywdzenie jej członków, ograniczają prawa członkowskie i zasady demokracji w spółdzielni, a także prowadzą do wewnętrznej sprzeczności postanowień Statutu.

Pozwana Spółdzielnia wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Zakwestionowała żądania pozwu, przecząc by wystąpiły przesłanki do stwierdzenia nieważności uchwały, ustalenia jej nieistnienia bądź uchylenia.

Wyrokiem z 16 czerwca 2015r. Sąd Okręgowy w Gliwicach stwierdził, że przedmiotowa uchwała jest nieważna w zakresie § 1 punktów 6, 7, 8 i 9, a w pozostałym zakresie powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały oddalił, oddalił także powództwo o ustalenie nieistnienia uchwały oraz uchylił uchwałę w zakresie § 4, oddalając w pozostałym zakresie żądanie jej uchylenia, a nadto odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu. Sąd ustalił, że powód jest członkiem pozwanej Spółdzielni, w której w dniach 20 – 22, 26 – 29 maja 2014r. odbywało się Walne Zgromadzenie Członków podzielone na 7 części. Podjęto na nim zaskarżoną uchwałę wprowadzającą zmiany w statucie. Na mocy jej postanowień zmieniono regulacje dotyczące: przedmiotu działalności spółdzielni (pkt 1), uprawnień członków spółdzielni dotyczących przeglądania rejestru członków spółdzielni (pkt 2), wprowadzono fikcję doręczenia korespondencji ze spółdzielni na wypadek jej nieodebrania bądź niepowiadomienia o zmianie adresu (pkt 3,4,5), uzupełniono przyczyny wykluczenia ze spółdzielni (pkt 6,7,8,9), zmodyfikowano treść zawiadomienia o czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia (pkt 10) oraz termin zgłaszania projektów uchwał i żądań (pkt 11). Nowelizacja dotyczyła też zasad zliczania głosów (pkt 12), prawa kandydatów do rady nadzorczej do zaprezentowania się (pkt 14), definicji głosu nieważnego (pkt 15), trybu postępowania w przypadku uzyskania identycznej liczby głosów przez więcej niż jednego kandydata (pkt 16), odpowiedzialności za organizację oraz zasady zwoływania zebrania osiedlowego (pkt 18, 19), wyboru organów prowadzących zebranie osiedla (pkt 20). Usunięto nadto przepis przejściowy dotyczący kadencji Rady Nadzorczej na lata 2014 – 2017 (pkt 22) oraz wprowadzono zmiany redakcyjne (pkt 17, 21). § 4 zaskarżonej uchwały stanowił, iż z chwilą zarejestrowania zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym „tracą moc dotychczasowe uregulowania”.

W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda okazało się częściowo zasadne, miał przy tym na uwadze, że jako żądanie główne powód wskazał stwierdzenie nieważności uchwały (...), a jako żądanie ewentualne – ustalenie nieistnienia uchwały albo jej uchylenie. Analizując przesłanki żądania stwierdzenia nieważności uchwały na podstawie art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego, to jest sprzeczność uchwały z ustawą lub podjęcie uchwały mającej na celu obejście ustawy (art.58 k.c.) Sąd Okręgowy doszedł do przekonania – co szczegółowo umotywował – że zaskarżona uchwała jest nieważna w zakresie § 1 pkt 6, 7, 8, 9 z powodu sprzeczności z art. 24 § 2 i 3 pr. spółdz. W pozostałym zakresie żądanie stwierdzenia nieważności uznał za niezasadne. Wskazał, że § 1 pkt 1 uchwały, na mocy którego skreślono z przedmiotu działalności spółdzielni ustanawianie na rzecz członków spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu był zgodny z art. 7 ust. 2 ustawy z 14 czerwca 2007r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, a to w związku z upływem z dniem 31 grudnia 2010r. terminu do zgłaszania żądań przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu w spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Sąd stwierdził też, że § 1 pkt 2 uszczegóławiający uprawnienie do przeglądania rejestru członków spółdzielni poprzez przyznanie prawa do zapoznania się z informacjami o zaległościach kandydatów do rady nadzorczej i rad osiedli w uiszczeniu należnych opłat w ocenie Sądu jest zgodny z ustawą. W ocenie Sądu Okręgowego, członkowie spółdzielni (walnego zgromadzenia) mają prawo do wiedzy o zaległościach kandydatów do rady nadzorczej i rad osiedli w uiszczeniu należnych spółdzielni

opłat celem dokonania oceny, czy taki kandydat wywiązuje się z obowiązków statutowych a przez to czy może być kandydatem (§ 35 ust. 4 Statutu). Z tych samych przyczyn za zgodny z ustawą uznano § 1 pkt 10 uchwały, nakazujący zawarcie w zawiadomieniu o WZC pouczenia o prawie do zapoznania się danymi o zaległościach oraz § 1 pkt 14, nakazujący kandydatom złożenie na obradach oświadczenia o braku zaległości. Odnośnie § 1 pkt 2 Sąd wskazał też, że rejestr członków nie obejmuje rejestru zaległości, lecz jest odrębnym zbiorem informacji, ale uznał, że niedokładność redakcyjna (zamiast spójnika w tym winno być oraz) nie stanowi wystarczającej podstawy do stwierdzenia nieważności uchwały w tym zakresie. Nie uznano za nieważne § 1 pkt 3, 4 i 5 uchwały ponieważ wbrew twierdzeniom powoda dodanie we wskazanych punktach § 7 Statutu regulacji odpowiadającej doręczeniu zastępczemu z kodeksu postępowania cywilnego (139 k.p.c.) jest funkcjonalnie powiązane z dotychczasową treścią tych punktów. Regulacja ta została dodana w punktach dotyczących obowiązku aktualizacji danych podanych w deklaracji przystąpienia i innych dokumentach, pokrywania wydatków związanych z eksploatacją nieruchomości spółdzielni, nieruchomości wspólnej oraz lokalu. Sąd uznał, że zasad legislacji w tym zakresie nie naruszono i nie dopatrył się bezprawności tych zapisów w żadnym innym zakresie. Podobnie ocenił § 1 pkt 11 uchwały zawierający obostrzenie, zgodnie z którym projekty uchwał i żądań odnośnie porządku obrad WZC mogą być zgłaszane w terminie 15 dni przed dniem posiedzenia pierwszej części do godziny 15 w siedzibie Zarządu (...). Wskazał, że zmiana polegająca na wykreśleniu słów „do godziny 15” jest powieleniem zmiany wymuszonej orzeczeniem zapadłym w postępowaniu prowadzonym przed tamtejszym Sądem w sprawie I C 163/12. Powód nie wykazał żadnymi dowodami, że zmiana polegająca na usunięciu słów „do godziny 15” jest pozorna i nic nie wnosi i że obowiązek wnoszenia projektów osobiście do siedziby Zarządu (...) i tak ogranicza to uprawnienie do godzin pracy zarządu. Podkreślił, że nie można czynić zarzutu opartego na art.111 § 1 k.c. przepisowi uchwały, który właśnie ową niezgodność usuwa. Zgodny z ustawą w ocenie Sądu Okręgowego był § 1 pkt 12 uchwały. Sąd wskazał, że nowelizacja usunęła zapis o uwzględnianiu głosów za i przeciw uchwale przy podejmowaniu uchwał, a zmiana okazała się nieistotna ponieważ zasady liczenia głosów wynikają bezpośrednio z art.8⁽³⁾ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Przepis ten jednocześnie nałożył na komisję skrutacyjną obowiązek zliczania głosów wstrzymujących się oraz doprecyzował zasady składania podpisów przez członków tych komisji. Prawo spółdzielcze oraz ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych nie zawierają szczegółowych uregulowań w tym zakresie toteż uznał, iż omawiana zmiana jest zgodna z prawem. Sąd stwierdził także brak podstaw do stwierdzenia nieważności § 1 pkt 14 uchwały dotyczącego omówionego już problemu informowania przez kandydatów na stanowisko członka rady nadzorczej o zaległościach wobec Spółdzielni, a nadto doprecyzowującego miejsca, w których kandydaci do rady nadzorczej mają prawo się zaprezentować. Zgodny z prawem okazał się także § 1 pkt 15 uchwały, precyzujący definicję głosu nieważnego i nie prawa powszechnie obowiązującego. Sąd nie dopatrył się w tej zmianie żadnej bezprawności, a na marginesie nadmienił, że wywody powoda odnośnie praktyk w Spółdzielni w zakresie uzyskiwana większości głosów same w sobie nie mogą być podstawą negocjowania zmian w Statucie. Również zgodny z prawem okazał się § 1 pkt 16 uchwały, wskazujący jakie czynności należy podjąć w przypadku uzyskania przez więcej niż jednego kandydata równej liczby głosów, a także o charakterze redakcyjnym - § 1 pkt 17 (sprowadzający się do usunięcia zbędnych słów „przez Walne Zgromadzenie”) oraz § 1 pkt 21 uchwały. Za zgodny z prawem Sąd uznał § 1 pkt 18 uchwały, doprecyzowujący zasady zwoływania zebrania osiedlowego oraz wprowadzający pojęcie członków danej „Administracji” w miejsce pojęcia członków „grupy”. Wskazał, że pojęcie „administracja” nie jest zdefiniowane w statucie, ale należy je rozumieć potocznie jako służby odpowiedzialne za utrzymanie mienia spółdzielni na wydzielonym terenie, a poprzez odniesienie do miejsca zamieszkania członków jednoznacznie określa krąg uprawnionych osób. Zgodne z prawem w ocenie Sądu Okręgowego było dodanie w § 1 punktu 19, wskazującego organ odpowiedzialny za obsługę organizacyjną i techniczną zebrania osiedlowego. Do czasu podjęcia uchwały statut nie zawierał w tym zakresie żadnych regulacji, nie była ona też przedmiotem regulacji przez źródła prawa powszechnie obowiązującego, a zatem brak było podstaw do stwierdzenia nieważności tego punktu uchwały. Z tych samych przyczyn nie uwzględniono powództwa w zakresie § 1 pkt 20 uchwały, mocą którego wprowadzono możliwość poszerzenia liczebności komisji skrutacyjnej oraz możliwość powołania do jej składu pracowników spółdzielni. Brak było podstaw do stwierdzenia nieważności § 1 pkt 22 skreślającego § 97 statutu określający długość kadencji rady nadzorczej na lata 2014 – 2017. Za zgodny z ustawą Sąd uznał § 4 uchwały, według którego z chwilą zarejestrowania zmian tracą moc dotychczasowe uregulowania, choć uznał, że jest on wadliwy z innych przyczyn. W zakresie, w jakim Sąd Okręgowy nie dopatrył się sprzeczności zaskarżonej uchwały z prawem, powództwo o stwierdzenie jej

nieważności oddalił. Oddaleniu w całości podlegało także żądanie ewentualne o stwierdzenie nieistnienia uchwały ponieważ w sprawie nie wystąpiły żadne przesłanki świadczące o tym, że przy jej podejmowaniu wystąpiły wady wykluczające wyrażenie oświadczenia woli przez uprawniony podmiot. Analizując w dalszej kolejności przesłanki uchylenia uchwały Sąd Okręgowy wskazał, że chodzi o wypadki, w których uchwała walnego zgromadzenia została podjęta w sposób niezgodny z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godziła w interesy spółdzielni albo miała na celu pokrzywdzenie jej członka (art.42 § 3 pr. spółdz.). Dodatkowo wyjaśnił, że powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia powinno być oparte przynajmniej na jednej z czterech podstaw wymienionych w art.42 § 3 pr. spółdz., a przez użyte w tym przepisie wyrażenie "dobre obyczaje" rozumie się podstawowe i zarazem powszechnie akceptowane zasady przyzwoitego, godnego postępowania jako ogólne reguły uczciwości obowiązujące wszystkich uczestników życia społecznego i obrotu gospodarczego. Przykładowo do dobrych obyczajów zalicza się poszanowanie zasad transparentnego działania wszystkich organów statutowych spółdzielni. W tym zatem zakresie powództwo o uchylenie uchwały okazało się zasadne, a w pozostałym podlegało oddaleniu ponieważ powód nie wykazał jego zasadności, przy czym Sąd nie badał przesłanek uchylenia uchwały w jakim stwierdzono jej nieważność (pkt 6, 7, 8, 9). O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art.102 k.p.c.

Powód wystąpił z apelacją od rozstrzygnięcia zawartego w punktach 2 i 5 zaskarżonego wyroku, domagając się jego zmiany poprzez stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały, ewentualnie jej uchylenia w zakresie, w jakim Sąd pierwszej instancji nie stwierdził jej nieważności lub jej nie uchylił. Wniósł też o zasądzenie od pozwanej wszystkich kosztów postępowania. Zarzucił niezastosowanie lub błędną wykładnię przepisów prawa materialnego, w szczególności art.18 § 1, art.18 § 2 pkt 2, art.30, art.45 § 1 pr. spółdz. oraz art.58 § 2, art.83 § 1 zdanie pierwsze i art.111 § 1 k.c., a nadto naruszenie przepisów postępowania, a to art. 230 k.p.c. poprzez nieuznanie za przyznane faktów co do twierdzeń, na temat których, strona pozwana się nie wypowiedziała.

Pozwana domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje.

Apelacja musi w części odnieść skutek.

Ustalenia faktyczne, jakie poczynił Sąd Okręgowy są prawidłowe, nie były także kwestionowane przez żadną ze stron. Wprawdzie w apelacji zarzucono naruszenie art.230 k.p.c. poprzez pominięcie faktów, które wobec milczenia pozwanej należało uznać za przyznane. Skarżący nie uzasadnił jednak w żaden sposób swego stanowiska, ani nie wskazał o jakie fakty chodzi, co sprawia, że zarzut ten nie mógł odnieść spodziewanego skutku. Zgłoszony w apelacji wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. G. na okoliczność godzin pracy w siedzibie zarządu pozwanej Spółdzielni i możliwości składania pism poza tymi godzinami podlegał oddaleniu na mocy art.381 k.p.c. Skarżący nie przedstawił bowiem przyczyn, dla których wniosku tego nie złożył w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Wobec braku podstaw do zakwestionowania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia w jakimkolwiek zakresie, Sąd Apelacyjny akceptuje te ustalenia w pełni i czyni je własnymi, nie w pełni dzieląc jednak ich ocenę prawną.

W swej apelacji powód podnosił, że zaskarżona uchwała w części, w jakiej przewiduje prawo członków spółdzielni do zapoznawania się z zamieszczonymi w rejestrze informacjami o zaległościach członka z tytułu wnoszenia opłat na rzecz spółdzielni (§ 1 pkt 2) oraz związane z nim pouczenie skierowane do członków spółdzielni o tym prawie w odniesieniu do kandydata do rady nadzorczej (§ 1 pkt 10), który powinien przedstawiając swą kandydaturę poinformować członków czy z opłatami takimi zalega (§1 pkt 14) narusza art.30 pr. spółdz., jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, a także godzi w dobre obyczaje i ma na celu pokrzywdzenie członków. Stanowisko to nie jest zasadne. Zgodnie z art.30 powołanej ustawy, zarząd spółdzielni prowadzi rejestr członków zawierający ich dane, (bliżej w ustawie określone), a także inne dane przewidziane w statucie. Członek spółdzielni, jego małżonek i wierzyciel członka lub spółdzielni ma prawo przeglądać rejestr. Z kolei § 5 pkt 5 in fine Statutu przewiduje, że zarząd może umieścić w rejestrze dane o zaległościach członka z tytułu wnoszenia opłat. Skoro zaakceptowany przez spółdzielców statut przewiduje umieszczenie w nim tego rodzaju informacji, a dodatkowo w § 35 pkt 4 stanowi, że

do rady nadzorczej nie może być wybrany członek nie wywiązujący się ze swoich obowiązków statutowych, należało jednocześnie zapewnić członkom spółdzielni realną możliwość uzyskania informacji mających istotne znaczenia w procedurze wyboru członków jednego z organów spółdzielni. Konsekwencją tej regulacji są zapisy uchwały, zawarte w jej § 1 punktach 2, 10 i 14. Podnoszone przez powoda zarzuty o tym, iż nowe uregulowania mogą stanowić pole do nadużyć poprzez nierówne traktowania członków polegające na zamieszczaniu informacji o ewentualnych zaległościach tylko niektórych z nich, a to w związku z zawartym w § 5 pkt 5 Statutu sformułowaniem „zarząd może”, nie mogą odnieść spodziewanego rezultatu. Po pierwsze, przedmiotem oceny – jak już sam powód wskazał w apelacji – nie jest § 5 pkt 5 Statutu, a po wtóre, ewentualne nadużycia (których wystąpienia skarżący zresztą nie wykazał) same w sobie nie mogą stanowić wystarczającej podstawy do przyjęcia, że zaskarżona uchwała zapadła z naruszeniem prawa, zasad współżycia społecznego, dobrych obyczajów lub by zmierzała do pokrzywdzenia członków. Uchwała w tej części nie jest zatem sprzeczna z obowiązującymi przepisami, a zatem żądanie ustalenia jej nieważności okazano się bezzasadne. Podobnie niezasadne jest żądanie ustalenia nieważności uchwały w pozostałym zakresie. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego o tym, że zaskarżona uchwała (poza § 1 punktami 6-9) nie narusza prawa, a zatem słusznie powództwo to uległo oddaleniu. W szczególności godzi się podkreślić, że wykreślenie w § 1 pkt. 11 sformułowania „do godziny 15” nie miało pozornego charakteru w rozumieniu art.83 § 1 k.c. ponieważ było wynikiem uwzględnienia stanowiska o niezgodności tego ograniczenia z art.111 § 1 k.c. W § 1 pkt 15 uchwała istotnie precyzyjnie wskazuje kiedy głos oddany w wyborach członka rady nadzorczej jest nieważny. Przepis ten nie narusza przysługujących członkom spółdzielni praw ponieważ nie rozszerza sankcji nieważności na wypadki, w których mogłoby dojść do pominięcia ważnie oddanego głosu. Nie dochodzi także w ten sposób do zmiany zasad głosowania nad kandydatami do rady nadzorczej, a gdy chodzi o zarzucaną w apelacji niespójność tego przepisu z § 37 pkt 1 Statutu trzeba wskazać, że Statut nie wyklucza umieszczenia osób ubiegających się o mandat w radzie nadzorczej ze wszystkich administracji na jednej karcie do głosowania. W takim wypadku przewidziany w § 37 pkt 1 obowiązek umieszczenia nazwisk na karcie do głosowania w porządku alfabetycznym dotyczy osób kandydujących z tej samej administracji.

Przechodząc do badania zasadności żądania ewentualnego o uchylenie zaskarżonej uchwały – odrębna grupa zarzutów apelacji dotyczy postanowień przyjętych w § 1 punktach 3, 4 i 5, które odnoszą się do dokonywania doręczeń. Przewidziano w nich, że kierowana do członka spółdzielni korespondencja polecona, zwrócona na skutek nieodebrania przesyłki lub niezgłoszenia przez członka zmiany adresu, ma moc prawną doręczenia. Co do zasady regulacja taka jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania podmiotów korporacyjnych, jednak trzeba zgodzić się ze skarżącym, że przyjęte rozwiązanie nie jest prawidłowe. Choć uchwała nie jest niezgodna z ustawą, co uzasadniałoby jej uchylenie, to jednak brak określenia zasad dokonywania doręczeń, a w konsekwencji wypadków, w jakich dochodzi do przyjęcia fikcji doręczenia na skutek niedokonania odbioru przesyłki, narusza interes Spółdzielni oraz dobre obyczaje. Naruszenie interesu Spółdzielni przejawia się w zagrożeniu jej prawidłowego funkcjonowania poprzez nieprawidłowe doręczenie przesyłek istotnych chociażby dla uznania prawidłowości zwołania posiedzenia organów spółdzielni czy zapewnienia jej członkom informacji niezbędnych dla trwania stosunku członkostwa. Z kolei dobre obyczaje, ogólnie rozumiane jako zasady przyzwoitego i uczciwego postępowania, mogą doznać uszczerbku jeśli członkowie spółdzielni będą ponosić negatywne konsekwencje niepodjęcia korespondencji bez jasnego określenia warunków zastosowania fikcji prawnej doręczenia. Sąd Apelacyjny nie podziela bowiem oceny Sądu Okręgowego, iż w zaskarżonej uchwale nastąpiło odwołanie się do art.139 k.p.c. Po pierwsze, w żaden sposób nie wynika to z jej treści, a po wtóre, zważywszy na to, że powołany przepis skonstruowano do celów procesowych, nie musi on in extenso zostać zastosowany dla stosunków opartych na prawie materialnym. Pozostawienie omawianej regulacji w jej obecnym kształcie rodziłoby trudne do ominięcia niejasności, a przez to zagrażałoby pewności obrotu. Z podanych przyczyn Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zaistniały przesłanki do uchylenia uchwały w tej części na podstawie art.42 § 3 pr. spółdz.

Kolejnym zagadnieniem, jakie stało się przedmiotem zaskarżonej uchwały, a następnie apelacji powoda, było określenie terminu, do którego członkowie spółdzielni są uprawnieni do zgłaszania projektów uchwał i żądań zamieszczenia określonych spraw w porządku obrad poszczególnych części walnego zgromadzenia. Zgodnie z § 1 pkt 11 uchwały, znowelizowany § 16 pkt 16 zdanie pierwsze Statutu otrzymał brzmienie: „Członkowie mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądań, o których mowa w pkt 15 w terminie 15 dni przed dniem posiedzenia pierwszej części Walnego

Zgromadzenia w siedzibie Zarządu (...) i pomijał sformułowanie „do godziny 15”. Odmienne niż podnosi powód, przepis ten nie narusza prawa, w tym art.111 § 1 k.c., jednak w powiązaniu z § 16 pkt 11 Statutu z przyczyn, o których była wyżej mowa, może on naruszać interes Spółdzielni oraz dobre obyczaje. Z przepisu tego wynika, że o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia zawiadamia się członków co najmniej 21 dni przed terminem obrad jego pierwszej części. Zawiadomienie to następuje – zgodnie z pkt 17 – poprzez wywieszenie ogłoszeń w siedzibie Spółdzielni i wszystkich Administracji, na klatkach schodowych w budynkach wchodzących w skład zasobów (...) oraz przez ogłoszenie w prasie i na stronie internetowej Spółdzielni. Nie negując potrzeby zapewnienia zarządowi Spółdzielni odpowiednio długiego czasu aby podjąć niezbędne działania organizacyjne związane ze zgłoszeniem przez członków projektów uchwał i żądań Sąd Apelacyjny uznał, że przy zastosowanej formie ogłoszenia i terminie jego publikacji, sposób określenia terminu przewidzianego w § 1 pkt 11 uchwały mogłoby doprowadzić do tego, że omawiane uprawnienie członków stałoby się iluzoryczne. Podkreślenia też wymaga, że po wyeliminowaniu zapisu „do godziny 15” członkowie spółdzielni – z oczywistych względów – w ostatnim dniu terminu i tak mogliby realizować swe prawo w godzinach urzędowania biura zarządu. W tym miejscu trzeba nadmienić, że choć rozwiązanie to samo w sobie nie jest sprzeczne z obowiązującym prawem, a określenie każdego terminu ze swej istoty wymaga wskazania chwili końcowej, to jednak po rozważeniu potrzeb Spółdzielni z jednej strony, a z drugiej – konieczności zapewnienia członkom realnej możliwości realizacji ich praw statutowych, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zaskarżona uchwała jest w części wadliwa w stopniu uzasadniającym jej uchylenie na podstawie art.42 § 3 pr. spółdz.

Ostatnim zagadnieniem pozostaje problem uregulowany w § 1 pkt 16 uchwały. Dodaje on do § 37 Statutu pkt 8, zgodnie z którym w przypadku uzyskania przez kandydatów [do rady nadzorczej] również liczny głosów, najbliższe Walne Zgromadzenie przeprowadza wybory uzupełniające pomiędzy tymi kandydatami”. Choć uregulowanie to nie narusza żadnego z przepisów prawa, to jednak jest wadliwe w świetle § 16 pkt 6 Statutu („Zarząd Spółdzielni zwołuje Walne Zgromadzenie przynajmniej raz w roku”), przy jednoczesnym braku obowiązku niezwłocznego zwołania walnego zgromadzenia celem przeprowadzenia wyborów uzupełniających. Zasadnie bowiem wywodzi powód, iż w sytuacji, gdyby kilku, a nawet wszyscy kandydaci, uzyskali tę samą liczbę głosów, ostatecznie nie doszłoby do wyłonienia pełnego składu rady nadzorczej lub liczba członków tego organu spadłaby poniżej dopuszczalnego minimum. Oznaczałoby to faktyczne sparaliżowanie działalności organu kontroli w spółdzielni, co niewątpliwie naruszałoby jej interesy. Także zatem i tym zakresie zaskarżona uchwała podlegała uchyleniu w oparciu o art.42 § 3 pr. spółdz.

Podsumowując – choć Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów powoda o tym, że zaskarżona uchwała narusza prawo, w tym zasadę równości członków spółdzielni (art.18 § 1 pr. spółdz.) lub przyznane im prawa członkowskie (art.18 § 2 pkt 2 pr. spółdz.), to jednak doszedł do wniosku, że postanowienia zawarte w § 1 punktach 3, 4, 5, 11 i 16 naruszają interesy spółdzielni i zarazem godzą w dobre obyczaje, co prowadzić musiało do uchylenia uchwały w tej części.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Apelacyjny częściowo zmienił zaskarżony wyrok na mocy art.386 § 1 k.p.c. W pozostałym zakresie apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu w oparciu o art.385 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło po myśli art.102 k.p.c. Powód wprawdzie uległ w przeważającej części swych żądań, to jednak trzeba mieć na uwadze, że istotna część jego zarzutów okazała się słuszna, a domagając się uchylenia uchwały organu pozwanej Spółdzielni nie działał w celu zaspokojenia interesu prywatnego, lecz interesu ogółu jej członków.

SSA Wiesława Namirska SSA Zofia Kołaczyk SSA Aleksandra Janas